

Handicap– og psykiatripolitik

Vedtaget i Byrådet i oktober 2008

Middelfart
KOMMUNE

Forord

Handicap- og Psykiatrimpolitik er én af de politikker, Byrådet har besluttet at formulere i den første valgperiode i den nye Middelfart Kommune.

Formålet med politikkerne er at sætte rammerne for en realisering af Byrådets vision "Sammen bygger vi broer til fremtiden". Politikkerne bliver styrende for opgavevaretagelsen på det pågældende område og for, hvilke indsatser og handlinger, der iværksættes.

Handicap- og psykiatrimpolitikken er en del af Middelfart Kommunes kommuneplan: Middelfartplanen. Med Middelfartplanen ønsker vi at skabe et samlet dokument, spændende fra vision over strategi til mål og rammer for den kommunale virksomhed og for Middelfart Kommunes fremtid. Handicap- og psykiatrimpolitikken er derfor gældende for arbejdet i alle kommunens forvaltninger. Dermed er grundlaget skabt for en helhedsorienteret udvikling og konkrete indsatser.

Byrådet har besluttet, at tilblivelsen af samtlige delelementer i Middelfartplanen skal følge Planlovens bestemmelser. Hermed lever Middelfartplanen op til lovgivningens krav til en kommuneplan, og ikke mindst sikres borgerinddragelse i alle led.

Politikkens opbygning

1. Indledning

2. Vision for Handicap- og Psykiatriområdet

3. Politik med målsætninger, indsatsområder og evaluering

- Fra barn til voksen
- Børn af psykisk syge
- Indflydelse og medbestemmelse i forhold til eget liv
- Tilknytning til arbejdsmarkedet
- Fritidslivet
- Fysiske rammer, herunder mulighed for en bolig efter egne behov og tidssvarende boliger til alle handicapgrupper
- Tilgængelighed, herunder mobilitet i forbindelse med benyttelse af diverse tilbud i kommunen
- Mainstreaming

1. Indledning

Handicap- og Psykiatripolitikken henvender sig til borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Såvel borgere som ved brug af få hjælpemidler kan leve et almindeligt aktivt liv, som borgere der i deres dagligdag er afhængig af støtte og vejledning.

Handicap- og Psykiatripolitikken tager sit udgangspunkt i FN-konventionen om handicappedes menneskerettigheder. *Det betyder, at mennesker med funktionsnedsættelse skal kunne deltage i samfundet på lige fod med andre borgere. Politikken skal derfor være grundlaget for at sikre, at vi i Middelfart Kommune sætter fokus på manglerne ved omgivelserne og manglerne ved de samfundsskabte aktiviteter, der forhindrer mennesker med funktionsnedsættelse i at deltage på lige vilkår med andre.*

Den 4. juni 2007 blev kommissoriet for denne politik godkendt i Byrådet. I kommissoriet blev der fastlagt de særlige fokusområder, som politikken er bygget op omkring. Dialog, åbenhed og medinddragelse er vægtet højt gennem hele forløbet, hvorfor denne politik er et udtryk for en konkretisering af de mange udsagn og input, vi har fået fra borgere og interessenter undervejs i processen.

Politikken er et vigtigt politisk styringsinstrument, for vi har et ønske om at få Handicap- og Psykiatripolitikken tænkt bredt ind i kommunen indenfor den økonomiske ramme. Derfor har vi formuleret en politik, der vil influere på kommunens aktiviteter i rigtig mange sammenhænge og indenfor de nuværende ressourcer.

2. Vision for Handicap- og Psykiatriområdet

Middelfart Kommune ved, at det kræver viden og rummelighed, hvis alle borgere skal have mulighed for at benytte de samme tilbud. Derfor vil vi i samarbejde med borgere, råd, organisationer, foreninger, virksomheder, fagpersoner og pårørende skabe rammerne og dermed mulighederne for, at borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse kan deltage aktivt i samfundslivet og dermed forebygge isolation.

I dette arbejde er det vigtigt, at vi fokuserer på det enkelte menneske frem for funktionsnedsættelsen.

Middelfart Kommune vil fortælle den gode historie om, at i Middelfart er borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse en naturlig del af dagligdagen på vores arbejdspladser, på uddannelsesstederne, i boligområderne, i naturen samt i kultur- og fritidslivet.

Derfor uddeler Handicaprådet en årlig pris der hædrer en særlig indsats for borgere med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Prisen kan uddeles til enkelt personer, foreninger, virksomheder m.fl.

Vi har engagerede medarbejdere, som brænder for deres virke, og som ønsker at skabe nærhed og sammenhæng i den enkelte borgers liv.

Middelfart kommune ønsker, at borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse kan leve et liv på egne præmisser. Det er derfor vigtigt, at det enkelte menneske kan tilbydes støtte og hjælpemidler til netop deres funktionsnedsættelse for på den måde at lette den daglige tilværelse.

Funktionsnedsættelsen i sig selv gør ikke den enkelte handicappet. Handicappet opstår først, når det omgivende samfund ikke er indrettet, så det modsvarer de behov og krav, mennesker med funktionsnedsættelse har.

Vi tilpasser indsatsen på Handicap- og Psykiatriområdet efter den enkelte borgers behov, ønske og forudsætninger med en bred vifte af tilbud. Det betyder, at vi lægger vægt på, at det er den enkelte, der bestemmer over eget liv, og derfor understøtter vi, at enhver tager ansvar for eget liv. Vi vil mindske de barrierer, man har eller oplever som borger med en funktionsnedsættelse.

Middelfart Kommune vil fremstå som det gode eksempel i bestræbelserne på at skabe rammerne for, at borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har muligheder for at deltage aktivt i samfundslivet.

3. Politik med målsætninger, indsatsområder og evaluering

Handicap- og Psykiatripolitikken er opdelt i otte fokusområder:

- Fra barn til voksen
- Børn af psykisk syge
- Indflydelse og medbestemmelse i forhold til eget liv
- Tilknytning til arbejdsmarkedet
- Fritidslivet
- Fysiske rammer, herunder mulighed for en bolig efter egne behov og tidssvarende boliger til alle handicapgrupper
- Tilgængelighed, herunder mobilitet i forbindelse med benyttelse af diverse tilbud i kommunen
- Mainstreaming

For hvert fokusområde er visionen omsat til en politisk retning og en række målsætninger.

Vi har også i denne politik beskrevet, hvad Middelfart Kommune vil gøre for at realisere visionerne. Vi vil også gerne tydeliggøre, hvilke succeskriterier vi stiller op for indsatsen. Derfor beskriver vi, hvad det konkret er, vi forventer os, der skal komme ud af de målsætninger, vi har beskrevet.

På den måde er det vores hensigt at måle os selv, så vi og andre kan vurdere, om vi har opnået de ønskede resultater og effekter af vores initiativer. Det gør vi, for at vi kan lære og blive klogere på, om vores indsats virker i forhold til de mål, vi søger at nå. Derfor beskriver vi også, hvordan og hvornår vi vil evaluere disse mål.

Fra barn til voksen

Middelfart Kommune vil sikre, at den unge med funktionsnedsættelse og dennes pårørende oplever en naturlig og glidende overgang mellem barn- og voksenlivet.

For at realisere denne vision betyder det, at vi vil

- sikre at overgangen sker på en professionel og respektfuld måde af hensyn til den unge og forældrene.

Målsætninger

For at leve op til målsætningen om, at **sikre overgangen sker på en professionel og respektfuld måde af hensyn til den unge og forældrene**, vil vi

- sikre at den unge i alderen 16-18 år og deres forældre inddrages aktivt i handleplanen, og hvor der udpeges en tovholder, der har ansvaret for, at planen effektueres.
- når den unge fylder 18 år og overgår fra "børneparagraffer" til "voksen paragraffer" have fokus på følgende områder:

- o skole – uddannelse og beskæftigelsesområdet
- o forsørgelse
- o boliger
- o fritid
- o ydelser efter den sociale lovgivning
- o samarbejdet med pårørende og brugerorganisationer.

Vi vil sikre en let tilgængelighed til information i forhold til unge med en funktionsnedsættelse (projekt Mainstreaming).

Evaluering af målene sker ved, at

- undersøge, om den unge har haft en god oplevelse af at overgå fra barn til voksen, udsendes et spørgeskema til vedkommende og dennes pårørende efter det fyldte 19. år. Spørgeskemaundersøgelserne foretages løbende og starter i 2009, og resultaterne af undersøgelserne vil løbende indgå i vores arbejde.

Børn af psykisk syge

I Middelfart Kommune vil vi arbejde på at styrke børn og unge, der vokser op med en psykisk syg forælder. Vi vil skabe mulighed for, at de har let adgang til rådgivning, således at de kan have et godt og normalt børne- og ungeliv.

For at realisere visionen betyder det, at vi vil

- synliggøre, hvad det vil sige at vokse op som barn/ung med en psykisk syg forælder
- tilbyde børne- og familiesamtale
- arbejde på at etablere en åben anonym rådgivning

Målsætninger

For at leve op til målsætningen om, at **synliggøre hvad det vil sige at vokse op som barn/ung med en psykisk syg forælder**, vil vi

- tilbyde undervisning til både personale og børn/unge på skoler, institutioner m.m.
- være initiativtager til at danne børnegrupper

For at leve op til målsætningen om at **tilbyde børne- og familiesamtale** vil vi

- have fokus på, at alle medarbejdere indenfor børne-, unge- og familieområdet kender til og bruger tilbuddet om at benytte de uddannede nøglepersoner, der er i kommunen. (Nøglepersoner er personer uddannet til specielt at tale med børn/unge, der vokser op med en psykisk syg forælder.)

For at leve op til målsætningen om at **arbejde på at etablere en åben anonym rådgivning** vil vi

- oprette en åben anonym telefonlinie, hvor man kan komme i kontakt med en af vores uddannede nøglepersoner på bestemte tidspunkter.

For alle 3 områder gælder desuden, at informationerne bliver tilgængelige på kommunens hjemmeside.

Evaluerings af målene sker ved, at

- skole- og institutionsledere hvert andet år, via spørgeskema, tilkendegiver, om de som følge af den tilbudte undervisning er blevet bedre til at tackle børn og unge med en psykisk syg forældre.
- der årligt har været flere end 10 forespørgsler på børne- og familiesamtaler med en nøgleperson.
- der er etableret en forsøgsordning med en åben anonym rådgivning senest 2009.

Indflydelse og medbestemmelse i forhold til eget liv

Middelfart Kommune vil sikre alle borgere med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse indflydelse på eget liv. For at kunne realisere dette er der stor forskel på, hvilken indsats der skal ydes overfor for borgere, der med hjælp af få hjælpemidler kan leve et aktivt liv, og borgere der i dagligdagen er afhængig af støtte og vejledning.

For at de borgere, der lever et aktivt liv ved hjælp af få hjælpemidler, kan få indflydelse på eget liv, så vi vil tilbyde den vejledning, der er relevant i den enkeltes situation.

For at borgere med begrænsede sociale kompetencer får indflydelse på eget liv, så vi vil tilbyde hjælp og støtte til de behov og forudsætninger den enkelte har.

For at realisere visionen betyder det, at

- det er synligt, hvilke muligheder og indflydelse den enkelte borger har i de enkelte tilbud
- sikre kvalitet og sammenhæng i tilbudene samt give den enkelte borger en ukompliceret adgang til den offentlige forvaltning.
- borgere med psykisk funktionsnedsættelse understøttes i at udøve deres selvbestemmelse og muligheder for at indgå i fællesskaber

Målsætninger

For at leve op til målsætningen om, at det er synligt, **hvilke muligheder og indflydelse den enkelte borger har i det enkelte tilbud**, vil vi

- beskrive det enkelte tilbud i et samarbejde mellem brugere og personale, så det bliver synligt, hvad indhold og mulighed for indflydelse er.

- styrke indsatsen omkring borgere, som har begrænsede sociale kompetencer eller væsentlig nedsat funktionsevne gennem handleplaner, så det fremgår hvilke muligheder, der er beskrevet for denne.

For at leve op til målsætningen om **at sikre kvalitet og sammenhæng i tilbudene, og give den enkelte borger en ukompliceret adgang til den offentlige forvaltning**, vil vi

- etablere brugerråd for henholdsvis Handicap- og Psykiatriområdet, hvor hvert tilbud har mulighed for at være repræsenteret.
- indtænke udarbejdelse af pjecer, lydbånd og uddanne borgere, der kan hjælpe andre.
- etablere et forsøgsprojekt med mulighed for hjælp uden for tilbudenes åbningstid i form af telefonisk kontakt
- følge psykiatriplanen for Regionen, således at tilgængeligheden til den offentlig forvaltning er ukompliceret.

For at leve op til målsætningen om, at **borgere med funktionsnedsættelse understøttes i at udøve deres selvbestemmelse og muligheder for at indgå i fællesskaber**, vil vi

- have en kultur, hvor der er åbne døre for pårørende, frivillige, foreninger og bruger/pårørenderåd, som ønsker at deltage/bidrage aktivt med arrangementer, som har til formål at styrke netværket omkring den enkelte borger og dennes familie.

Evaluerings af målene sker ved, at

- der for de enkelte tilbud er beskrevet, hvad indhold og mulighed for indflydelse der er inden primo 2010
- der inden ultimo 2009 er etableret brugerråd
- der senest 2010 fremlægges forskellige modeller til en styrkelse af kontaktmulighed mellem borger og forvaltning
- der skal laves en tilfredshedsundersøgelse af borgere med funktionsnedsættelse i 2010, hvor udækkede behov og ønsker samtidig afklares
- behovet for en telefonisk kontakt mulighed evalueres ud fra de registrerede opkald.

Tilknytning til arbejdsmarkedet

Vi vil sammen med Jobcenteret have fokus på rummelighed for alle. For at sikre, at personer med varig nedsat arbejdsevne bliver opmærksom på muligheder for at bruge sine ressourcer og deltage i arbejdslivet.

For at realisere visionerne betyder det, at vi vil

- sammen med borgeren arbejde for, at de har mulighed for at deltage i arbejdslivet og udnytte sine ressourcer på arbejdsmarkedet på trods af deres fysiske eller psykiske funktionsnedsættelse
- have, at Middelfart Kommune i fremtiden skal være blandt de kommuner i Danmark, der får flest borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen tilknyttet arbejdsmarkedet.

Målsætninger

For at leve op til målsætninger om, at alle borgere i Middelfart Kommune, med varige begrænsninger i arbejdsevnen, **får mulighed for at deltage i arbejdslivet og udnytte deres ressourcer på arbejdsmarkedet på trods af deres fysiske eller psykiske funktionsnedsættelse**, vil vi

- etablere et formelt samarbejde mellem Jobcenteret og Handicap- og Psykiatridivisionen omkring jobformidling af borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen.
- sikre, at borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse informeres om deres muligheder for at udnytte deres ressourcer på arbejdsmarkedet, så de på denne måde får støtte til at være aktiv jobsøgende.
- få afdækket omfanget af de borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen, der ønsker at være tilknyttet arbejdsmarkedet.
- sikre, at disse efterfølgende rådgives til at få fodfæste på arbejdsmarkedet ud fra egne forudsætninger.

For at leve op til målsætningen om, **at Middelfart Kommune skal være blandt de kommuner i Danmark, der får flest borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen tilknyttet arbejdsmarkedet**, vil vi

- arbejde for, at Middelfart Kommune, som arbejdsplads, skal gå foran med hensyn til ansættelse af personale med funktionsnedsættelse, og arbejde for, at private gør det samme.

Evaluerings af målene sker ved, at

- i foråret 2009 skal der etableres et formaliseret samarbejde mellem Jobcenteret og Handicap- og Psykiatridivisionen omkring borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen. Formålet med samarbejdet er at sikre, at de får fodfæste på arbejdsmarkedet
- i efteråret 2009 offentliggøres informationsmateriale til borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen om muligheden for at udnytte deres ressourcer på arbejdsmarkedet
- i foråret 2010 skal få afdækket omfanget af borgere med varige begrænsninger i arbejdsevnen, der ønsker en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Fritidslivet

I Middelfart Kommune vil vi arbejde for, at også borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, får mulighed for at have en aktivt fritidsliv – også i naturen.

For at realisere visionen betyder det at, vi vil

- sikre alle borgere har mulighed for et sundt liv med motion, naturoplevelser og fællesskab
- arbejde for at foreningslivet inkluderer borgere med funktionsnedsættelse.

Målsætninger

For at leve op til målsætningen om, **at alle borgere sikres et sundt liv med motion, naturoplevelser og fællesskab**, vil vi

- fokusere på at tilbyde og motivere borgere med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse til at deltage i foreningslivet
- sætte fokus på ordninger, der tilgodeser foreninger, der åbner sig for målgruppen og sikre bred information om tilbudene
- tage initiativ til sammen med foreninger/personer at oprette særlige idrætsstilbud

For at leve op til målsætningen om, **at foreningslivet med selvfølgelighed inkluderer mennesker med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse**, vil vi

- at kommunen samarbejder med foreningerne og viser vejen, som gør det nemmere for foreningerne at sige ja til udfordringerne, fx ved at stille faglig ekspertise til rådighed, så foreninger får en forståelse af handicaps
- søge at bruge flex/skåne job til støtte i foreningerne, så de får mulighed for at udvide deres målgruppe
- udbyde en særlig idrætsdag som en årlig fastlagt dag

Evaluering af målene sker ved, at

- der i 2010 er mennesker med funktionsnedsættelse i foreningerne, og det undersøges, om der udtrykkes tilfredshed, livskvalitet og sundhedsforbedring ved deltagelse i foreningslivet
- der oprettes en klub på tværs af bo- og beskæftigelsestilbud, som har en kontakt i foreningerne
- Middelfart er kendt for sine indsatser for mennesker med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.

Fysiske rammer, herunder mulighed for en bolig efter egne behov og tidssvarende boliger til alle handicapgrupper

Vi vil have en bred vifte af fleksible boligtilbud, som passer til den enkelte borgers behov. Vi vil udvikle nuværende boformer, og følge de samfundsmæssige tendenser, når vi bygger fremtidsboliger. Vi inddrager borgere, pårørende, personale og handicaprådet i planlægningen.

For at realisere visionen betyder det, at vi vil

- skabe boligtyper, der imødekommer den enkeltes behov og ønsker om livsstil.
- afklare, hvilke boligtyper, der er behov for
- sikre tidssvarende boliger

Målsætninger

For at leve op til målsætningen om at **skabe boligtyper, der imødekommer den enkeltes behov og ønsker om livsstil** vil vi

- skabe kollegier, videreudvikle vores boformer, indtænke handicap- og psykiatriboliger ved planlægningen af nye boligtiltag og i alment Boligbyggeri
- inddrage interessenter i udformningen og tilrettelæggelsen af boformer
- i henhold til FN's - handicapkonventionen arbejde for, at par og familier kan blive sammen.
- sikre, at boligerne ligger centralt i by eller i lokalsamfund
- sikre, at der er boliger, der er tilknyttet støttemuligheder

For at leve op til målsætningen om at **afklare, hvilke boligtyper, der er behov for** vil vi

- udarbejde en statusrapport, som samler Middelfart Kommunes udviklingsbehov for boligtyper og former, så der kan tages politisk beslutning om, hvilken rækkefølge vi skal prioritere
- afklare, hvilke boligtyper der er behov for at samarbejde med andre kommuner og regionen om
- tage initiativ til at indgå i samarbejde med andre kommuner eller Regionen om at skabe boliger til særlige handicapgrupper

For at leve op til målsætningen om **tidssvarende boliger til vores borgere** vil vi

- løbende ombygge vores boliger til tidssvarende boliger.

Evaluering af målene sker ved, at

- ultimo 2009 skal der være udarbejdet en plan over vores boligtilbud
- ultimo 2009 skal vi have en plan for, hvilke boligbehov, der skal prioriteres i fremtiden
- ud fra behovene skal der ultimo 2010 være en tidsplan for fremtidige prioriteringer af anlæg/reovering af boliger.

Tilgængelighed, herunder mobilitet, i forbindelse med benyttelse af diverse tilbud i kommunen

Vi ønsker at fjerne de barrierer, som mennesker med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse oplever. Både i den enkeltes hjem, og når han/hun går ud af sin hoveddør for at deltage i det øvrige samfundsliv.

For at realisere visionen betyder det, at vi vil

- i kommunal regi sikre at information og kommunikation bliver tilgængelig
- give alle borgere, her i "Den grønne vækstkommune", mulighed for at bevæge sig ud i naturen
- i samarbejde med kulturlivet medvirke til, at kulturlivet bliver "tilgængeligt" for alle
- som kommune gå foran – og arbejde for at få private til at gøre det samme

Målsætninger

For at leve op til målsætningen om at **i kommunal regi bliver information og kommunikation tilgængelig** vil vi

- gøre brug af de værktøjer som udvikles i projekt mainstreaming jf. fokuspunktet herom

For at leve op til målsætningen om at **give alle borgere, her i "Den grønne væstkommune", mulighed for at bevæge sig ud i naturen**, vil vi

- synliggøre, hvor vi i kommunen har handicapegnede stier og grønne områder
- inddrage sagkyndige ved planlægning af nye oplevelsesmuligheder i naturen

For at leve op til målsætningen om, at **i samarbejde med kulturlivet medvirke til, at kulturlivet bliver "tilgængeligt" for alle**, vil vi

- arbejde for, at kulturlivet bliver bedre til at sikre, at deres arrangementer er handicapegnede
- have, at bo- og dagtilbud til borgere med psykisk funktionsnedsættelse giver deres brugere muligheder for at deltage i kulturelle arrangementer
- arbejde for, at eksisterende anlæg og faciliteter i kommunen forbedres, så borgere med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse får mulighed for at gøre brug af disse.

For at leve op til målsætningen om, at **kommunen går foran – og arbejder for at få private til at gøre det samme**, vil vi

- synliggøre, hvad vi gør i kommunen, så vi bliver inspiratorer og idé-katalog for andre
- i samarbejde med handelsstandsforeninger tilbyde kurser til ansatte i detailhandel og serviceerhverv i "det gode møde med en borger med en kommunikationshandicap eller psykisk funktionsnedsættelse" med henblik på at optimere kommunikationen mellem dem og borgere med handicap.

Evaluering af målene sker ved, at

- vi hver andet år, første gang ultimo 2010, gøres der status over, om at antallet af oplevelsesmuligheder for borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelser i det grønne er øget
- bo- og aktivitetstilbud årligt skal rapportere om, hvilke kulturelle arrangementer de i årets løb har deltaget i.
- vi hver andet år, første gang ultimo 2010, gøres der status over, hvor mange faciliteter vi har nået at forbedre, så alle borgere med handicap får mulighed for at gøre brug af disse, og at faciliteterne er beskrevet på kommunens hjemmeside

Mainstreaming

Handicap Mainstreaming er, at handicapaspektet inddrages i vores daglige arbejde. Her indtænkes handicappedes behov og forhold, når vi arbejder med udviklingen af kommunen både i beslutnings- og administrative processer.

For at realisere visionen på kort sigt betyder det, at vi

- i et samarbejde med Center for Ligebehandling af Handicappede vil udvikle forskellige værktøjer, der sikrer, at handicapaspektet inddrages
- vil, at borgere med et kommunikationshandicap eller en psykisk funktionsnedsættelse oplever en tilfredsstillende kommunikation med vores personale i borgerservice, så al information, såvel skriftligt som mundtligt, er tilgængeligt for modtageren
- vil sikre, at kommunikation via kommunes hjemmeside og elektroniske selvbetjeningsværktøjer er tilgængelige for borger med funktionsnedsættelse.

Målsætninger

For at leve op til målsætningen om at **udvikle forskellige værktøjer i samarbejde med Center for Ligebehandling af Handicappede** vil vi

- udvikle en manual/guideline til den politiske beslutningsproces

For at leve op til målsætningen om, at **borgere med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse oplever en god kommunikation med vores personale i borgerservice**, vil vi

- udvikle en guideline "Det gode møde" rettet mod det direkte møde mellem vores personale i borgerservice og borgere
- sikre at kommunens medarbejdere er i stand til at føre dialog med borgerne
- sikre at de enkelte forvaltninger tænker handicapaspektet ind i deres kommunikation til og med borgerne

For at leve op til målsætningen om at **sikre, at kommunikation via kommunens hjemmeside og elektroniske selvbetjeningsværktøjer er tilgængelige for borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse**, vil vi:

- udvikle en guideline/tjekliste for tilgængelig kommunikation via hjemmeside og elektronisk selvbetjeningsblanketter

Evaluering af målene sker ved, at

- manualen til den politiske beslutningsproces er udarbejdet og taget i brug ultimo 2009
- i samarbejde med Handicaprådet foretages der hvert ½ år en stikprøvekontrol af dagsordner til politisk udvalg for at kontrollere, at sagsbehandlingen følger manualen til den politiske beslutningsproces
- handicaptilgængeligt web tilføjes Middelfart Kommunes Kommunikationsstrategi ultimo 2008.

